

Պ Ա Յ Մ Ա Ն Ք

Տարեկան գին 4. Պոլսոյ եւ գաւառաց համար 6 մէկիս վեցամսեայ 3
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 2 դուռ է. աւելի անգամներու համար սակարկութիւն կը լինի:

Տէր և Տնօրէն Մ. Յ. ՄԷԼԻՔԵԱՆ

Օ Ր Ա Ք Ի Ր

ԱՂԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

20 փարս

Պ Ա Յ Մ Ա Ն Ք

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ եւ այլ գրութիւն պէտք է ուղղել Մ. Յ. ՄԷԼԻՔԵԱՆ, Պատր Ալի ձառեւիքի բիւ 20 Տ. ձիվէկեան է. ֆէնիքի տպարանը:

Խմբագիր Բ. ՊՈԶԴԱՆՆ

Ի ՍԳԱԼԻ ՄԱՀ

Որքան դառն է այն պարտականութիւն, զոր ազգային մամուլը պիտի կատարէ այսօր, տիրութեամբ դուժեղով կորուստ մ'անդարմանելի, զոր համայն Հայութիւնն ըրաւ երէկ յանակնկալս: Ոչ եւս է այն Մարդն, Հայաստանեայց եկեղեցւոյ այն Արքեպիսկոպոսն, Թուրքիոյ Հայոց Պատրիարքն, Տ. Տ. ՆԵՐՍԵՍ ՍԸՐԲԱԶՄՆ, որոյ մահագոյծն երէկ երեկոյ փայլակի արագութեամբ ծաւալեցաւ մայրաքաղաքիս մէկ ծայրէն ի միւսն, և դառնալովն ցաւ պատճառեց ոչ միայն Հայ հասարակութեան, այլ և բոլորանդակօրէն եւս անոնց ազգի և կրօնի խորութեան: Ծառ կանուխ հնչեց այն չարաբանի ծանօն, յորում ազգն համայն սխալ տրար իւր սիրելեալ և արժանաւոր Պատրիարքին անդարմանելի կորուստն: Հազիւ իւր հիւանդութեան տաղանապակին օրերն անցուցած, փոքր ինչ դուռ ու հանգիստ կը փայլէր, և իւր անդին կեանքն երկարելու յուսով դեռ երէկ հրաժեշտ կուտար Պատրիարքական պաշտաման, յատենի երեսփ. ժողովոյ, չարաբանտիկ զուգարիպութեամբ մը կուտար նաև անդառնալի հրաժեշտ այս աղցաւոր աշխարհի, զուգարիպութիւն նշանական արդարեւ որ ամեն մարդկային հաշիւներ վերի վայր կը յեղաշրջէ: Ազգ. երեսփոխանութիւնը դեռ չընդունած Ն. Սրբազնութեան հրաժարական, և դեռ իւր հնորհակալեաց հարկը չմատուցած՝ ցաւալական երախտագիտութեան քուէ մը տարու կը պարտաւորի ի յիշատակ իւր արժանքնոր նախագահին: Կարծես թէ Ներսէս Սրբազան նախադիպութեամբ մը զրած էր իւր հրաժարագիր, որ հրաժեշտի հուսկ ողջոյն մ'է չընդհակադրութեանց հիւսուածոյ մ'է զրեթէ առ վեհապետն մեր և առ Ազգն համայն: Խորհուրդ մ'է այս Աստուածային, որոյ առջեւ կը խոնարհին ամեն մարդկային կարողութիւնը:

Ներսէս Սրբազան ծնած է ի խաղիւղ 1837 յունուար 28ին, վարժապետ ծնողէ, և խաղիւղի Ներսիսեան վարժարանին մէջ առած է իւր նախնական ուսումն: Իրրեւ հարազատ հետեւող իւր հօր, վարժապետութեան ասպարէզն թեւակոխած է, որ իւր առանձին աշխատութեամբ զարգացած է իւր ուսմանց մէջ: 1858 ին վարժապետ ձեռնադրուած է յԱլեքիանուպոլիս, տեղւոյն առաջնորդ Արխատակէս եպիսկոպոսի ձեռամբ, որ ի վեր-

ՀԱՆՆԻՍ
Տ. Տ. ՆԵՐՍԵՍԻ
ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ
ԵՒ
ՊԱՏՐԻԱՐԿԻ ՀԱՅՈՑ ԹՈՒՐԿԻՈՅ

Հանգեաւ ի Տէր, երէկ ի ժամ 7, ի հասակի 48 ամաց, յանմխիթար առգ և ի թախիծ համակելով համայն Հայ ազգն, և բոլորն ու եղբայրները:

Ն. Սրբազնութեան մարմինն այսօր ժամ 5 ին Օրթա-գիւղէն շտգեալով փոխադրեցաւ Գուժ-գաիւ-ի նաւամատոյցն, ուսկից մեծ հանդիսիւ և խուռն բազմութեամբ քահանայից և դպրաց տաղուեցաւ ի Մայր-Եկեղեցի:

Յուզարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղիւ, արտասովոր շքով, ի ժամ 7: Երուսաղիմաց Պատրիարք Ամեն Եռայի Սրբազան առաւօտուն Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ, և ժամ 5 ին օծման հանդէս պիտի կատարուի ի ներկայութեան մայրաքաղաքիս բոլոր եպիսկոպոսաց, վարդապետաց, քահանայից, դպրաց և ըն: Զերմագին հրուէր կարգամբ Հայ հասարակութեան, ներկայ գտնուել իւր սիրելի Պատրիարքին յուզարկաւորութեան հանդիսին և տալ հուսկ յետին ողջոյն:

Հայ Պատրիարական Տեղապահի պաշտօն վարեց 1862 ին 22 յիւնիս ծառայեալ խնդրոյն քննիչ կարգութեամբ, Սիւ դեայ, և հանդուցեալ նիքալիս կաթողիկոսէն եպիսկոպոս ձեռնադրուեցաւ: Փանկից կրօն ժողովոյ տաննապետի պաշտօն վարեց, և Ազգ. ժողովէն կարգեալ դաւառական հարստահարութեանց քննիչ յանձնաժողովոյ նախագահեց: Կտակային կարեւոր խնդրոյ մը համար եղիպոս գնաց և իւր պաշտօնն յաջողութեամբ աւարտելով, վսեմ Նուար փաշայէն 5,000 ոսկւոյ դուժար մը բերաւ մայրաքաղաք, որով հիմնուեցաւ Նուար-Շահնազար վարժարան: Երկիցս լշմիածին գնաց, նախ հոգեւորս Գեորգ կաթողիկոսի ընտրութեան մասնակցելու իրրեւ պատուիրակ Հայոց Թուրքիոյ, և երկրորդ՝ Գեորգ Կաթողիկոսի հրաւիրանքով, վաւերացու մըն իւր եպիսկոպոսութեան: 1870ին

Խրիմեան Հայրիկի Պատրիարքութեան օրով, Նիկիոյից առաջնորդ ընտրուեցաւ, որ պաշտօն վարեց մի քանի տարիներ: Խրիմեան Հայրիկի ի Պատրիարքութենէ հրաժարմանէ վերջը 1874 փետրուար ամսոյ մէջ Կ. Պոլսոյ Պատրիարքական Տեղապահ ընտրուեցաւ: 1874 տարի 26ին Պատրիարք հռչակուեցաւ Ազգին վստահութեան ձայնով: Ն. Սրբազնութիւնը 10 տարիէ ի վեր Պատրիարքական պաշտօն կը վարէր, որուն նոր վաղ մը տուաւ մանաւանդ Ազգային ծանուցեալ խնդրոյն առթիւ, որով տնրացաւ Կաթողիկոսութիւն մ'ստացաւ համայն ազգին մէջ, և թէեւ իբրեւ մարդ իւր թերութիւններն ունեցած կրնայ լինել, սակայն այսու հանդերձ պէտք է խոստովանել թէ, Հայ ազգին սրտին մէջ իւր գրաւած համակրութիւնը գրեթէ միշտ անվթար մնաց: Ն.

Սրբազնութիւնն տարւոյս մայիս 9 ին Արարատեան Մայր Աթոռոյ գահակալ ընտրուեցաւ, սակայն իւր հիւանդութեան պատճառաւ հրաժարեցաւ:

Ներսէս Սրբազան հոգւոյ և սրտի կրթութիւն մ'ստացած էր և բեղուն միտք մ'ունէր: Հմուտ էր ազգային եւ եկեղեցական պատմութեան, հայերէն հին եւ նոր լեզուին գրականութեան եւ Օսմ. ու Ֆրանսերէն լեզուաց: Ունի քանի մ'ընտիր երկատրուութիւններ, որք կ'անմահացնեն իւր յիշատակն իւր գործոց հետ: Այսպիսի արժանընտիր Պատրիարքի մ'է հաղուագիւտ ձիրքերով օժտեալ անձի մը տարածամ կորստեան համար մեր դաւանապիս յայտնելով:

Կառաւարկեմը որ Ն. Սրբազնութեան մարմինը Պատրիարքանիտ Մայր-Եկեղեցւոյ մէջ ամփոփուի ի նշան երախտագիտութեան, զոր պարտական է Հայ Ազգն առ երջանկայիշատակ Ներսէս վարժապետեան:

Ոհնեալ լինի իւր յիշատակը:

Պէշիկթաշի հրամանատար Վսեմ Հասան փաշա Ամեն Սրբազան Պատրիարք Զոր մահն հեռագրաւ հաղորդելով Օգոստոս փառ Սուլթանին, Ն. Կ. Վեհափառութիւնն իւր առաջին սենեկապետ Վսեմ Օսման պէյի միջոցաւ հրամայեց է առ Բ. Գուռն, որ արժանապայել շքով կատարուի Ն. Սրբազնութեան յուղարկութիւնը:

Կրօն և Բաղ. ժողովներն այսօր Պատրիարքարան հրաւիրուած են վաղուան հանդիսին համար հարկ եղած տնօրինութիւններն ընելու:

Երուսաղիմաց Պատրիարք Ամեն Տ. Եռայի Սրբազան երէկ խրիկուն հեռագրաւ յերեսփոխալէմ գուժեց Ամեն Սրբազան Պատրիարք հօր մահն, եւ յանձնարարեց որ երուսաղիմաց միաբանութիւնն աղօթէ Նորա հոգւոյն համար:

Ազգ. Պատրիարքարանն այսօր հեռագրաւ Գաւառ. առաջնորդաց պիտի գրելուցանէ Ն. Սրբազնութեան մահուան գոյժը:

Ստուգեցինք որ Ս. Պատրիարք Հայրն յանկարծ վախճանած է, այնպէս որ վախճանման հազիւ երկու ժամ յետոյ խմացուեր է, մինչ Պատրիարքարանի գործակաւտար Ֆրէնկեան Աբրահամ էֆ. իւր սենեակը մտնելու պէր է առ Բ. Գուռն ուղղեալ հրաժարագիրն ստորագրել տուաւ համար:

դեպքաց վրայ դառնալով կարողանալ
մասին թող. խորհուրդներէն հաստատ-
առաջարկութիւններն ի նկատ տուելէ
տաւա՛ր տեղեկանալ նախ գլխաւոր պայ-
մաններուն, եթէ պայմանադիր կամ
կոտակադիր կանխաւ պատրաստուած
չէ: Հետեւաբար այս որոշման համե-
մատ թող. խորհուրդ ք կը պարտաւորին
զոնէ՛ եկեղեցւոյ վրայ դառնալով կայ-
ուածոց գլխաւոր պայմանները նշանա-
կել իրենց այն դրութեան մէջ, որով
սու ու ծախի գործողութեան համար
արտօնութիւն կը խնդրեն:

6. Անտեղի գտնու մեղադրանքի տը-
րոց վճարման մասին մի քանի գաւառ-
ներէ՛ եղած առարկութիւններն և որո-
շեց ապու զիջելով հրաւիրել պայմա-
ններն որ փութան վճարել իրենց պար-
տուց դումարն:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

— 0 —

Վեհ. Սուլթանն հեռագիր մը
ուղղելով Գերմանիայ կայսեր, իւր
ցաւակցութիւնն յայտնեց իւր
վեհափառութեան երկվարէն իյ-
նալուն առթիւ, ինչպէս նաեւ իւր
խնդակցութիւնն թէ՛ այս արկած-
ցաւալն հետեւանք մը չէր ունե-
ցած:

— Զմեռանկայէն կը գրեն Մօնի-
թէօր Օրինական քաղաքին թէ, ա-
մերիկացի հարուստ ուղեւոր մը,
Պ. Ջոն Սթրիթ, 42,000 անգլ. ոսկի
սործողութեամբ ամեն տեսակ օտմ-
կայներու ապսպրեր է հանրածա-
նօթ գործողութեան «Բ. Տ. Տանտ-
րիա և որդի» վաճառատան:

— Տփղիսէն եկած հեռագրաց
նայելով, այս օրերս առատ ձիւն
տեղացեր է Տփղիսի շրջակայներն,
և Չէրքասիի գիւղը դրեթէ ամ-
բողջապէս թաղուեր է ձիւններուն
մէջ:

— Թաւրիզ կը ծանուցանէ թէ,
Բիլիայէն եկող Օսմ. ամիրաբարձ
առագաստանաւ մը Սեւ ծովուն ե-
ղուցին մօտ Հիւրիայի վերին կողմը
բոլորովին ծովատոյզ եղեր, և մէջը
գտնուող 3 նաւաստիք և 24 ուղե-
ւորք, որոց մեծ մասը կանայք, ծո-
վակուր եղեր են:

— Սարը Բանայութի անուն հրու-
չակաւոր գող մը նախնիմաց իրի-
կուն փախեր է Ղալաթի Սարայի

բանտէն: Այս արտագործ, Ղալաթի
Նափիլէ խանին մէջ Ունճեան Որիկ
էֆ. զբամարիզը կատարելով կողպ-
տած ինկաւուն հումար, երեք տարի
շրջապալապ աշխատութեան դա-
տապարտուած և իւր պատիժը կը-
րելէ յետոյ Սաէտս դնալով էր—
Տեղւոյն Ռուսական պահապան մէջ
պատահած գործողութեան մը մաս-
նակցած լինելով, մայրաքաղաքս
վերադարձած միջոցին ձերբակալ-
ուած և բանտարկուած էր: Թա-
րիզ կը ծանուցանէ թէ ուսական
գետապան Բ. Դրան պիտի բաղքէ
այս փախուստին դէմ:

— Վեհ. Սուլթանը կայսերա-
կան պարտեղներու հանդեսներէն և
դոմերէն աղբի սղլի հաղորդակա-
թուցնայ և կենդանեաց շրջի հա-
ւաքածոյ մ'ընծայեց Ռուսիայ կայ-
սերական ընկերութեան, որ հե-
ռաւոր երկիրներու անասուններն
ու տունիկերը Ռուսիայ օգին ընտե-
րացնելու նպատակ ունի: Այս ճոխ
ընծայն, որ 62 վանդակ թուղենէ,
3 ոչխարէ, 3 այծէ և 2 վիթէ
(կազէ) կը բաղկանայ, քաղա-
քավարական պատասխան մ'է գրե-
թէ այն շնորհագրութեան թուցոց հա-
ւաքածոյին, զոր յիշեալ ընկերու-
թիւնն իրեւ ընծայ ղրկած էր Ն.
Կ. վեհափառութեան: Ռուսիայ
ընկերութեան Չար շողենաւը՝ նա-
խնիմաց օրն յիշեալ վանդակներն
ու անասուններն առնելով՝ Օտեսա
տարաւ:

— Մօնիթէօր Օրինական ստոյգ
աղբիւրէ առնելով կը ծանուցանէ
թէ, Բ. Դուռը պաշտօնապէս ետ
առեր է այն տնօրինութիւններն,
զորս արեւելեան երկվարեաց
աւստրիական ընկերութեան դէմ
պիտի ընէր, եթէ մինչեւ նոյն 4,
կայսերին կառավարութեան առա-
ջարկութիւնը չընդունուէին Պ. Հիւր-
չի կողմէ: Այս իրողութիւն ցոյց
կուտայ թէ, երկու կողմերն ալ
հետի չեն համաձայնութեան:

— Կարագոյն տեղեկութեանց
նայելով, ոչ թէ Շուէտի դահա-
թաւանդ իշխանն, այլ Շուէտի թա-
ղաւորն երկրորդ օրդին է որ մայ-
րաքաղաքս կ'ապստուի: Գահաթա-
ւանդ իշխանն արդէն 6 տարի ա-

ռաջ՝ ուղեւորութիւն մ'ըրած է
յԱրեւելս:

— Ներքին գործոց նախարարը
շրջաբերականաւ մը ծանոց գաւա-
ռական իշխանութեանց թէ, վեր-
ջերս հրատարակեալ կայսերական
հրամանագիր մը բացորոշապէս
կ'արգիւրէ այսուհետեւ չէնքեր կա-
ռուցանել վեհ. Սուլթանին սեփ-
հականութիւնն եղող հողերու վրայ,
սուսնց նախապէս աշտօնութիւն
ստանալու կայսերական հրամանաւ:

— Իր ծանուցութիւն արքային
նաւարանին մէջ շինուող համալսի-
ղահաստն 20 օրէն ծախք պիտի ի-
ջուցուի:

— Ռուսիայ Միքայէլ մեծ դքսին
երկրորդ օրդին Պոլոնս մեծ դուքսն,
որ քանի մ'օր առաջ Պալէն անց-
ներով Սիւէնք դնաց, մտադիր է
յուրա երթալ յերոսոսղէմ և երկար
դիտոյտ մ'ընել ի Պաղեստին:

— Պոլսոյ դեղարուեստից վար-
ժարանի աշակերտներէն 100 տը-
ծաթեայ շքանշաններ ստացան ի
վարձ իրենց եռանդեան և ժրջա-
նութեան:

— Պատերազմական գործոց նա-
խարարութիւնն շրջաբերական մը
ուղղեց դաւաճական իշխանու-
թեանց, հրամայող որ ոստիկանու-
թեան հրամանատարք այսուհետեւ
դրամական երաշխաւորութեան մը
խիտարկին, ինչպէս կը լինի դրա-
մական մատակարարութիւն մ'ստանձ-
նող քաղաքային պաշտօնատարաց
նկատմամբ:

— Ներքին գործոց նախարարու-
թեան մէջ շրջաբերական կը ծա-
նուցանէ թէ, թաղապետական
խորհրդոց նախագահք և անդամք
ազատ են տառանքողի տրոց և այլ
արմենաց աճուրդին մասնակցելու
որդելքէն, որ դրուած է պետու-
թեան պաշտօնէից, դատաւորաց և
վարչական խորհրդոց անդամներուն
վրայ:

ՀԵՌԱԳԻՐ

Գահիրէ 3 նոյ.

Խորհուրդն եկած մանրամասն
տեղեկութիւնք կատարեալապէս կը
հաստատեն թէ, կուի մը պատա-
հած է ընդ մէջ ապստամբաց և
կորստն զօրավարին: Ապստամբ զօ-

րոց թիւն էր 25,000, որոց հրա-
մանատարն հրաւիրեց զկորստն
անձնատուր լինելու: Կորստն մեր-
ժեց, և տառի կուի մը ծագեցաւ,
որ 8 ժամ տեւեց: Ապստամբաց
կորուստն յոյժ մեծ եղաւ: ապա-
ստամբաց հրամանատարը պարտա-
ւորեցաւ նահանջել և կը հաւաստեն
թէ յայտարարեր է որ երկու ամ-
սէն առաջ չպիտի վերսկսի յարձա-
կումն:

Պէրլին 3 նոյ.

Պաշտօնապէս կը ծանուցուի թէ,
Գրեկոյի դեսպանախորհուրդն առ-
այս 13 ին պիտի դումարի:

Փարիզ 6 նոյ.

Առողջապահական վարչութեան
ընդհ. քննիչ Տոքթ. Պոլէլ մեռաւ
այս գիշեր:

Փարիզ 6 նոյ.

Գիշերային քանի մը դէպքեր
պատահեցան աստ:

Լոնտոն 6 նոյ.

Թիթատարութեան նախարար
Պ. Պատուէթ (աշպուրդ) մեռաւ
այսօր:

Նիւ-Եորք 6 նոյ.

Նախագահական ընտրութեան
արդիւնքը դեռ երկայնիք է: Մէն
մի կուսակցութիւն կ'ըսէ թէ, յաղ-
թութիւն տարած է:

Նիւ-Եորք 6 նոյ.

Պ. Բիլիլէնտի նախագահական ընտ-
րութիւնն հաւանական կը լինի:

Սիւէնք 6 նոյ.

Նախարարապետ Պ. Թրիքուրի
այսօր խորհրդարանը բացաւ յա-
նուն թագաւորին, խորհրդարանա-
կան աշխատութիւնք յառաջիկայ
շաբթու պիտի վերսկսին:

Գահիրէ 3 նոյ.

Ուղղիլ զօրավարը Տոնկուա հու-
սաւ: Անգլիական կառավարութեան
դոհունակութիւնն յայտնեց կա-
ռավարչին՝ իւր ընթացքին համար
և Ս. Միքայէլի ու Ս. Գէորգոյ
պատուանշանն յանձնեց նմա:

Լոնտոն 3 նոյ.

Լորտ Նորդպրոք աստ հասաւ
Նախարարաց խորհուրդն տրտասո-
վոր նիստ մ'ըրաւ, յորում Լորտ
Նորդպրոք ներկայեց իւր տեղե-
կագիրն, և բերանացի բացադու-
թիւններ տուաւ իւր պաշտօնին
վրայ: Լրագիրք ոմանք կը հաստա-
տեն թէ, հանրային կարծիքը կը
վախճայ որ այս տեղեկագիր ընդհ.
գահութիւն չպիտի պատճառէ:
Լորտ Նորդպրոք հերքեց այն զրոյ-
ղը թէ տեսակցութիւն մ'ունեցած
է Պ. Թիւլ Ֆէրրիի հետ ի փարիզ:

ապստամբութիւն նկարուեցաւ. անգլիացի կինը կրակի նման
կարմրեր էր:

Անգլիներէն քանի մը բառեր արտասանեց, զարմաց-
ման լեւել մը շարժումներ ընելով:

Ապրիլի մանկահասակ օրիորդին արժանապատու-
ութիւնը վերաւորուեր էր:

— Եթէ կանխաւ խնայած լինէի, ըսաւ նա բարկու-
թեամբ, այս... օրիորդին քով չէի ծառայեր:

— Ուրեմն դուք կը բարկանա՞ք որ ճամարութիւնը
ձեզմէ ծածկած եմ, կրկնեց պարսնը:

— Ոչ, պարսն չեմ բարկանար. գիտեմ որ դաղդիտ-
ցիք այնքան խիստ չեն, որքան եմք մեք: Անգլիոյ մէջ
սակայն փոյթ չէ, եթէ գիտնայի...

Պարսնը դարակ մը բացաւ որուն մէջ ոսկի և դրա-
մանոսներ կային:

Անգլիացի կինը անմիջապէս հանդարտեցաւ. և չըր-
թանց վրայ ժպիտ մը երեւցաւ: Դէմքը փոփոխած էր:

Պարսնը ծառայներուն ամսականները վճարեց և ա-
մեն մէկուն ձեռքը հազար ֆրանքի պարգեւ մը դրաւ:
Ծանոթները հազար շնորհակալութեամբ դուրս եղան:

— Իրաւ, ըսաւ պարսնը, ամեն բան յաջող կերթայ:
Պէտքի երեւակայած փոքրիկ պատմութիւնը այնպէս
անցաւ, ինչպէս նամակ մը լեղիմտան: անգլիացի կինն
խիլ որմէ կը վախճայի դաւաթ մը օշարմիկ նման լափեց
զայն: Ահ, ահ, վարձատրութիւնը իւր արդիւնքը ցցուց:
Ս'հ, դրամ մը գրամ մը, Գործը լաւ ընկեցա՞ր մը ունեցած է:
մինչեւ վերջն ալ աղէկ պիտի երթայ: Հիմա անհամբե-
րութեամբ պիտի սպասեմ թէ Պէտք ի՞նչ պիտի ընէ:

իւրին վրայ կը մտածէր, սոսկում կ'զգար, դաւակից ու-
նենալով այն մարդը զոր տեսած էր, այն չար ոգին որ
ամեն բանի կարող էր: Եւ սարսափահար կը հարցնէր
ինքնիրեն թէ այսպիսի հրեշային դործ մը գործելով արդ-
եօք ահաւոր հետեւանքներ չ' պիտի ծագէին:

Սակայն այն անբաւ հարստութեան զոր վայելել
կուզէր, կարող էր հրաժարել: Ոչ, հազար անգամ ոչ,
դաւակներն վրայ էր անկարելի էր վեր հանել, պէտք էր
վար իջնել եթէ անդնդի մը խորն իսկ դրոքը հարկ ըլ-
լար:

Սակայն իւր յուզումը հետզհետէ հանդարտեցաւ. և
սկսաւ ինքզինքը քաջալերել ըսելով.

— Կինը խելագար է, մարդ չճանչեր դանիկա. ոչ ոք
դիտէ թէ Գամառանտ անունով մարդիգուհի մը կայ.
ասկէ դատ կ'ընամ Պէտքի վրայ վստահիլ: Ի՛նչպիսի մարդ-
չաւ բան պիտի ընէ, խոհեմ է և ինչպէս ըսաւ ինքի,
առանց մանրադննին զուգութիւն ի դործ դնելու, ճամ-
բայ չեներ: Ուրեմն պարապ տեղը կը վախճամ: Եթէ
Պէտք գիտնար որ իրմէ բաժնուած ատենս կը վախճամ,
պիտի ծաղկէր զիս, և իրաւունք ալ ունէր: Ամեն բան
նախատեսուած է, ուրեմն երկիւղ չկայ...

Հիւսիս կ'ընտա պէտք է անհետ լինի, անհրաժեշտ
է այս. միջոցներն իմն են. իմն են միջոցները, իմն,
իմն...

Օղէլ տը վիլի հրապարակին վրայ կը գտնուէր ուր
կուտայի իւր կառքը:

— Ուղղակի փօռ—Մոսկու պիտի երթանք, ըսաւ կա-
ռուպանին որ քարայրատակը կը չափէր սարերը տաքցնե-
լու համար:

Ա. Զ. Դ.

Հաստ տարիներէ ի վեր ազգային նշանաւոր վարժարանաց մէջ պաշտօն վարող հմուտ և փորձառու կառավարիչ մը, կը փափայրի թէ մասնաւոր և թէ Ազգ. վարժարանաց մէջ պաշտօն վարել: Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել «Բուրաստան Մանկանց» խմբագրատունը, Պոլիս, Էսկի Զապ-թիյէ ճամտէօի թիւ 63:

ՏՕՔԹԵՕՐ Ն. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

Մասնագէտ հիւանդութեանց կա- նանց և տղայոց

Կը գտնուի ամեն օր ժամը 7 էն մինչև 11 Պոլիս Եէնի-ճամիի մէջ կայսերական նամակատան դիմաց Նոր Եօրթի դեղարանը, իսկ կիւ- բակէ օրերը կէս օրէն վերջը Բերա- Ասլան փողոց թիւ 1 իւր տունը:

ՊԱՐՁ ՕՐԱՅՈՑՅՑ

1885 Տարւոյ

Սեփականութիւն

Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցի

Գին Մէկ դահեկան

Կը գտնուի ի Մեծ Նոր խան, միջնայարկ թիւ 49 Հիւանդանոցի չորագրարձութեան գրասենեակը և բոլոր հայ գրաւածառաց քով:

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Առ Գրաստան Գրքագործ

ԳՈՐԾՍՐԱՆ

ՄԵՏԱՂԱՅՑ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ

ՏՈՒՓԵՐՈՒ

Մասնաւորատէս Միասնորդի համար ԲԱՐՈՒՆԱԿ ԲՈՒԱՏԵԱՆ

Մենայնորդի յՈսմ կառավարութեան ԵԱՏ ԱժԱՆ ԳՆԵՐՈՎ թիթեղ- եայ տուփեր մասնաւորատէս ծը- խախտի համար:

Գործին գեղեցկութեան, գիւ- մացկանութեան և այլ ամեն տե- տակ տեղեկութեանց համար դի- մել աւ:

Խ. ՇԱՄՏԱՆՃԵԱՆ

Ղալաթիս, Մահմուտի փողոց թիւ 38 Պոլիս, Եէնի ճամի, Զիլիկիրէր » 51

Գաւառներէ ու զղակի յանձնարա- բութիւնք փութով կը կատարուին 23—17

Լ'ԱՎԼԵՆԻ ՏԵ ԳԱՄԻՅԼ

(ԸՆՏԱՆԵԱՅ ԱՊԱԳԱՅՆ)

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԱՊԱՆՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կազմուել ըստ հրամանագրին 22 յուն- վարի 1868 Գաղղոյ կառավարութեան Կերպարէն ընկերութեան, Լիւն (Պրանս) 61 Ռե- ՏԵ Լ- ՌԵՔԵՆԷԻ

Աղահովակալ գրամագրուի

35 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆԿ

Յիշեալ ընկերութիւնն իւր ա- պահոված գումարներն, վիճակահա- նութեան ձեւով եռամսեայ շահուց բաշխմամբ կը վճարէ իւր բաժա- նորդաց:

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել աւ ընդհանուր ներ- կայացուցիչն թուրքիոյ Յ. Գ. Էֆ. Բէյքեան և, Պաղէ-Գարու, Կ. Պոլիս: Ներկայացուցիչ ի Պրուսա Յ. Էֆ. Պոտուրեան:

Ներկայացուցիչներ կը խնդրուին թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքացի մէջ, դրեւ աւ ընդհ. ներկայացուցիչն ըն- կերութեան ի Կ. Պոլիս:

20 Պրէք.—93 Ղրշ.

ԺԱՄԱԳՈՐԾ

Դ. Է. ՍԷՎԱԶԵԱՆ

Մահմուտ-Գրքագործ

Էսկի Զապ-թիւ 244

Իւր արհեստական վորձառու- թիւնը գնահատող Արգոյ հասարա- կութեան պատիւ ունի ծանուցանել թէ՛ այս անգամ Բարիգու ամենէն նշանաւոր գործարաններէն միոյն մէջ պատրաստել առաւել նշանակ- եալ զնով նմանը ցարդ տեսնուած, կոթէն լարուող, ընտիր և խիստ ձեւաւոր ժամացոյցներ, որք ու- սանողաց, գործաւորաց ճանապար- հորդաց ի մի բան ամէն կարգի ան- ձանց գործածութեան յարմար են, և որոյ 20 տարի կանոնաւոր բանիլը կ'երաշխստարէ թէ ի՞նչ տարին անգամ մը միայն իւրոտուին:

Գումարներէ եկած յանձնարա- բութիւնք փութով և ճշգրտութեամբ կը կատարուին:

ԴՐԱՎԱՃԱՌ-ԹՂՈՎԱՃԱՌ

Յ. ԱՐԱՄԵԱՆ ՆԻ ԸՆԿ.

Պատիւ ունին ծանուցանել ար- գոյ հասարակութեան և բոլոր գը- րաւածառաց թէ, միակ աւանդա- կան լինելով Ռ. Յ. Պէրպէրեան Է- ֆէնտիի բոլոր գործոց, գնել փա- փաքողներն կը հրաւիրուին դիմել յիւրեանց վաճառատուն որ ի Պո- լիս Պահէ-Գարու Համիտիյէ ճամ- տէսի թիւ 34:

Ռ. Յ. Պէրպէրեան Էֆ. ի գոր- ծերը
Առաջին Տերեւք (միայն 1 օ- բինակ մնացած) 20
Գաղափարի Տնտեսութիւն 7 1/2
Հէրման և Տորթթէա թղթա- թակալով 10
Հէրման և Տորթթէա կապակալ 13
Երկու բանախօսութիւնք 5
Ժողովրդեան Զրօտանքներն 4
Երեք Բանախօսութիւն ի մի կազմուած 10

Ա. Զ. Դ. ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԱՐԵՒԻՆԱՅ

Պայքը-բազար Թամիթ փողոց թիւ 39 ճիշդ դեմ առ դեմ աղբիւրին

Մ. Հ. Տէօքմէճեանի վաճա- ռատան մէջ կը գտնուին նպարե- ղինաց վերաբերեալ ամեն տեսակ ապրանքներ, որպիսիք են, խաչ- վե՛ սովորական, լաւ եւ ընտրա- գոյն (Մարթինիքա). չաքար, Թրիէսթէի, Մարսիլիոյ և Հօլան- տայի, այլապէ տեսակ բոքար- մաշէթներէ դատ, Պրանսական բուն Պուրնիէ. Սիպրիթի թարմիւր, Նաբօլիի և ճէնօլայի մաքարօն ու շէհրիէ. բրինձ՝ Մալսուսէ և Բի- ղօն առաջին կարգի. անուշեղե- նի և խմորեղէնի յատուկ լաւա- գոյն ալիւրներ, ֆանտիոյ եւ Այ- վալլէի ընտիր աճառ. քօլա, ձէթ, քարիւղ (կալ), ի մի բան, սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուի իր ամեն տեսակներով լաւագոյնն այն պիտանի բաներու, որք ա- ռեւարական սոյն ճիւղին կը վե- բաբերին:

Գիները գոհացուցիչ են:

ԱՊՐԱՒԻ ԶԻՍՑ

ՓՈՒԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կոռքա լալէի ճամիի դէմ թիւ 15 մի նոր դեղարան բաց- ուած է, ուր դեղագրեր կը պատ- րաստուին փութով եւ մասնա-ւոր խնամով, կը գտնուին Նաեւ Եւրոպայէ եկած ամեն տեսակ պատրաստ դեղեր հատով կամ սր եւ ինչք քանակութեամբ, զո- լրա նշանաւոր գործարաններէ ուղղակի բերել կուտայ իւր անուան:

Սոյն դեղարանի բացումը յոյժ օգտակար ծառայութիւն մ'է հասարակութեան, մանա-ւանդ նիւթական մեծ շահարե- լութիւն ամեն անոնց որք իրենց փնտռածն ճշգրտէս գտնելու հա- մար դատապարտուած են հե- ռաւոր տեղեր դիմել:

Պատուարժան յաճախորդ- ները գնոյ չափաւորութեան հետ դեղորէից ընտրութեամբ գոհա- ցնելն իրեն սկզբունք ընտրող սոյն Տ. Ալլահիլլեռեան դեղարա- նը, որ երկար տարիներէ ի վեր հաշակաւոր եղած է Եէնի-ճամի Բաթախանէի դէմ՝ այս անգամ ամբողջապէս փոխադրուած է Կոռքա լալէի ճամիի դէմ թ. 15:

Սոյն փոխադրութեան առ- թիւ Եւրոպայէ բերել առաւել խիստ թարմ հանգային ջրեր, Պօրտոյի եւ Մալախիոյ գինիներ, զանազան ըմպելիք, անուշա- հոտք, եւ այլն եւ այլն:

Նշանաւոր է միանգամայն սոյն դեղարանը իւր Զիւն իւղի մանածիւղով, եւ յիւրաւ յաճա- խորդք զմայլած են ապրանք ընտրութեան, մարտութեան եւ դնոց չափաւորութեան:

Յիշեալ դեղարանը միշտ կը յաճախեն ճարտար եւ հաշակա-ւոր բժիշկներ, խնդրուած բժիշկ- ներու համար ալ պէտք է լուր տրուի ժամանակին:

Ղալաթիս հանրաժանօթ վա- ճառական Միասնեան Էֆէնտիի որդի Տօքմէճեոյ Միասնեան Էֆէն- տի բարեհաճած է արդէն ուր- բաթ օրեր ճիւղաբար դարմանել աղբարներն:

Ա. Զ. Դ.

Ղալաթիս ձեռքէ կը ծախուի նաեւ Պահէ-Գարու Ղրաւաճառ Պօղոս և Յակոբ աղաներուն խա- նութը:

— 146 —

Պարոնը Պաղաթի յանձնարարութեանց և ոչ մին մօտ- ցած չէր: Փօռ-Մառլի հասնելուն պէս մտախոհ ճակա- տով և վիտացեալ դէմքով, պարագային պահանջման համեմատ ծառաները իւր սենեակը կանչեց:

— Ինչպէ՞ս է տիկինը, հարցուց անգղիացի կնոջ:

— Աւագ, պարոն պատասխանեց նա, միշտ մի և նոյն վիճակին մէջն է: Յիշողութիւնը վրան չէ. բոլոր անցեալը մութի մէջ կորսուած է: Ձը դիտել թէ ուր կը գտնուի, անունն իսկ չյիշեր. իրեն կը խօսիմ, մոտիկ կը- նէ ինծի բայց ըսածս չհասկնար բնաւ:

Այնպէս կը կարծուի թէ Անգլիերէն լեզուն տնոր համար օտար լեզու մ'է. և ոսկայն ինքնիրեն երկար ճառեր կը խօսի, զոր մոտիկ կ'ընեմ, առանց հասկնալու, վասն զի իւր բոլոր ըսածները կցկոտուր և ալմանդակ բա- ներ են. . . . կարծես թէ մեր աշխարհին չվերաբերի տնիկա:

— Տխուր, տխուր, հաւաքեց պարոնը:

Պէնթօի հրահանգաց համեմատ ծառայներուն ըսաւ թէ ներկայ դժուարին և անհանդուրժելի վիճակին մէջ պարտաւորեալ էր շնորհակալ լինելու անոնց, եւ աւել- ցուց:

— Այս վայրկեան վերջը աղստ էք դուք. և սակայն կը խնդրեմ ձեզմէ որ քանի մը օր հոս մնաք ևս մինչև որ մեր խեղճ հիւանդին համար որոշում մը տամք: Ամենքդ բարի և հաւատարիմ ծառայներ էլք և յանուն դժբաղդ- եղբորո, ներշնչեալ տնոր զգացումներէն պարտաւոր եմ ընել ձեզի համար ինչ որ անկա պիտի ընէր, եթէ ողջ լինէր. այն է ձեր աղնիւ ծառայութեանց համար երախ-

— 147 —

տագիտութիւն յայտնելու: Ներկայ ամսոյ թոշակնիդ պիտի վճարուի բնականաբար. — և այս իրաւունքնիդ է — ասկէ դատ ձեր մէջը բնաւ խորութիւն դնել չուղե- լով, իւրաքանչիւրիդ հաղար փրանքի վարձատրութիւն մը պիտի ընեմ:

Ծառայները բնաւ չզարմացան իրենց արձակուելուն վրայ. վասն զի գիտէին որ տանը մէջ ծառայութիւնին անօգուտ էր այլ ևս: Բայց պարոնին վերջին խօսքերը ա- նոր սպասած արդիւնքը արտագրեցին:

Ծառայները խոնարհեցան անոր առջեւ, յայտնելով իրենց գոհակալութիւնն և յարգանքը ու վեհանք մար- դին որ վարձատրել այնքան լաւ դիտէր:

— Ահ, պարոնը շատ աղնիւ է, բոլոր տէրերը պա- ընին պէտք է նմանին. լալով պիտի բաժնուիմք պա- ընեն:

Սպասաւորաց սովորական բոլոր խօսքերը անձնուի- ըութեան և շնորհակալութեան տաղաքներէն էին:

Պարոնը հասկցաւ որ իւր ուսմը նետելու համար ասկէ յարմար ժամանակը չկար: Ուստի ուրհ մը լռելէ վերջը այնպէս խօսեցաւ անոնց հետ, ինչպէս արդէն կանխաւ որոշուած էր իւր և Պէնթօի մէջ:

Անկախ խաբելու արհեստը լաւ գիտնալով, իւր ար- տասնած բոլոր խօսքերը թափանձեցին, Յաջողութիւնը կատարեալ էր:

Ունկնդրել ի նպատակ պարոնին տրամադիր լինելով բոլորովին, բնաւ չտարակուսեցան որ անոր ըրած ան- ակնկալ յայտնութիւնը ճշմարիտ էր:

Այս անգամ ամենուն դէմքին վրայ զարմացում և